

O B S A H

KAPITOLA 1

v níž udělá Josef Vaňas nejdůležitější krok svého života. Pozorný čtenář, který překoná obtíže první strany, se tu kromě toho dozví, že kroky otců neurčuje vždy jen láska k dětem. Nicméně zákon o příčinách a následcích porušen nebude, neb ani porušen být nemůže.

5

KAPITOLA 2

ukáže Josefa Vaňase v roli neskonale obratného diplomata. Nesměle také naznačí, že chytrost nejsou žádné čáry, matematika žádná věda a filosofie nic tak obtížného, aby v ní nebyl náš sedláček jako doma. Autor by byl rád, kdyby tu čtenář pochopil podstatu rčení: ten má za ušima, pod čepicí, ten školné nadarmo neplatil apod.

14

KAPITOLA 3

nás poučí o tom, že se v životě nemá nikdy nic ponechat náhodě. Počítat s náhodou je podle Josefa Vaňase stejně nebezpečné, jako spoléhat na Pána Boha, na sportku nebo na los — řekněme — Sběrných surovin. Pro většinu čtenářů je však zcela zbytečné resumé kapitoly, že k cíli vede jen houževnatá práce.

22

KAPITOLA 4

hovoří stručně o minulosti Vaňasova rodu, zvláště o tom, jak Vaňas Josef starší získal věhlas znamenitého hospodáře. Komu se bude zdát toto líčení příliš kusé, toho odkazují na stránky další, kde se do historie ještě několikrát vrátíme; stojí za to — vysvětluje mnohé.

27

KAPITOLA 5

pokračuje v líčení historie Vaňasova rodu. Zvláště si všimá Vaňasova rozmachu, jenž se shodnou okolností datuje od doby nacistické okupace. Zaznamenává také velkou podvodnickou příhodu páně Hořčíkovu, s níž má naše vyprávění společného snad jen to, že ji Vaňas rád vypráví, ale která přesto stojí za to, i kdyby tomu tak nebylo.

33

KAPITOLA 6

nás opět přenese z historie do přítomnosti. Stane se tak zrovna ve chvíli, kdy Josef Vaňas starší poučuje Josefa Vaňase mladšího, jak si v životě vést, aby byl šťasten. Podiv v nás jistě vyvolá to, že otec vštěpuje synovi stejné zásady, jako svaz mládeže.

38

KAPITOLA 7

ukazuje Vaňasovy jako tiché skromné družstevníky, kterým nejde o nic jiného, než o rozkvět družstva. Dvě epizody potvrdí, že Vaňasovi budou pro družstvo rozhodným přínosem. Předseda JZD Holub, tajemník Šroubek i předseda MNV, jehož jsme čtenářům dosud nepředstavili, si mnou ruce.

4 3

KAPITOLA 8

pojednává o tom, proč se obec Okrouhlice nedostala do klatby. V průběhu dalšího děje se ukáže veliká Vaňasova snaha po odčinění hříchů, alespoň těch, o nichž se ví. Také tu bude řeč o cestě na Svatou Horu, o cestě, která vinou vyšší moci skončila i při duchovní účasti faráře Kalouska jinak, než skončit měla.

4 9

KAPITOLA 9

nás zavádí do Okrouhlice v čase posvícenském. Představí nám také doktora Kostínka, nadšeně vítaného a skvěle hoštěného nápadníka Aničky Vaňasové. Jen v náznaku, a tudíž zcela nedostatečně, je tu zaznamenán vznik kliky.

6 1

KAPITOLA 10

ukazuje Vaňase jako velmi slušného funkcionáře, který se vždy alespoň omluví, když se nemůže zúčastnit jednání. Obdivuhodný vynález, který nelze patentovat, a jehož obecné rozšíření se také nedoporučuje. Autor se domnívá, že čtenáři bude konečně jasno, oč Vaňasovi v životě jde.

6 9

KAPITOLA 11

nám opět připomene starou Chaloupkovou. Vaňas tu po dlouhém přemýšlení pochopí, že mezi jeho pokladem a Chlumem musí být nějaká souvislost. A kdo by se pozastavil nad tím, že tajemství této souvislosti chce tento činorodý člověk odhalit!

7 5

KAPITOLA 12

se odehrává na planince pod Chlumem. Vaňasovi připomene historku, o níž byl přesvědčen, že je zcela zapomenuta. Do děje tu zasáhnou i okrouhličtí pionýři, o jejichž existenci neměl Vaňas ani zdání. V závěru si zopakujeme rčení, že žádný strom neroste do nebe.

8 2

KAPITOLA 13

prozradí, že Vaňas má nepřátele i v Okrouhlici. Pro toho, kdo neví nic ze zákulisí Vaňasova divadla, musí připadat události v okrouhlické škole jako hořký nevděk. My však už ledačemu rozumíme jinak, neboť známe — byť prozatím jen zčásti — hlubší souvislosti.

9 1

KAPITOLA 14

prohlubuje několikerym směrem Vaňasovy problémy. Nadto ukazuje Okrouhlici jako obec s bohatým kulturním životem, která si dovede ledacos vyřešit bez pomoci shora. V rámci dlouhodobého plánování zatočí se Anně Vaňasové na konci této kapitoly hlava. Příčin má několik.

9 9

KAPITOLA 15

by mohla zachytit podobně zdařilých scén z okrouhlické estrády „Vlastními silami“ několik. Není to však nutně. Kdybyste snad jednou náhodou do naší Okrouhlice zavítali, navštivte starého Bendu, včelaře, muzikanta, zedníka, ale především výtečného vypravěče, který přispěl ke zdaru večera skvělým vyprávěním o obratnosti Josefa Vaňase Prvního, které se však nemile dotklo Josefa Vaňase Druhého a z něhož Josef Vaňas Třetí prozíravě usoudil, že chodit po provaze není dost bezpečné.

107

KAPITOLA 16

by se mohla bez nadsázky jmenovat: supi se slétli i když po mršíně není dosud ani památky. Vaňas si uvědomuje, že není snadné hrát dvě role, ale ještě nesnadnější že je pro něho nehrát roli žádnou. Platí přísloví: V nejlepším přestaň, nebo nikoliv?

113

KAPITOLA 17

je sice velice krátká, avšak nikoliv zbytečná. Kde bychom se dověděli, jak skončil Bledý Evžen, — Václav Zahourek, koňář Weiner, bývalý předseda bývalého Sdružení pěstitelů koní Šelep a doktor Karlík? V závěru kapitoly si znovu ověříme, že Vaňas nenosí hlavu pro parádu.

124

KAPITOLA 18

vysvětluje, proč Vaňasova Straka nevstoupila trvale na půdu vědy. A protože je kapitolou poslední, ledacím shrnuje a vypichuje. Autor by rád polemizoval s prastarým tvrzením, že hokynář zůstane hokynářem (jde, zdůrazňuji, o přenesený význam!), ale životní pravda je zřejmě silnější, než nejlepší vůle.

126